

gyekkel s a magyarságtudományi kutatóknak ép' erre a folyamatra kellene rávilágítani, hisz a balladákat illetően ez az újratemetés a magyarság munka része azokban. Am erre csak a balladák tartalmi világának a kutatása deríthet fényt. Tartalmakat viszont csak tartalmak magyarázhatnak s még a motívumokká zsugorodó eszmékre sem az a véglegesen jellemző, hogy azokat keresztshadak, papok, deákok, települők stb. *viszik*, hanem hogy az eszmék a valóság összefüggéseit tükrözik, miután a hozzájuk tartozó valóság nélkül nem jelenhetnek meg. Persze korántsem vonjuk kétségbe a motívumok, eszmék szállíthatóságát, de kétségbe vonjuk motívumok, eszmék tartós életlehetőségét a nekik egyedül életet adó valóság nélkül. Ez az egész magyarságtudományi kutatás különben ezen a ponton lepleződik le. Kiderül, hogy a magyarságtudomány magyarságvalóság nélküli úszó, utazó ötletek, elgondolások tudománya. Ujabb szaktudományi mechanizmus, amiből hiányzik az élet, hiányzik a „nép“, mert jóllehet a balladákat bizonyos értelemben a „nép“-nek tulajdonítja s egész magyarságtudományi törekvése állítólag a magyar parasztság, a „nép“ érdekében történik mégis a „nép“ részvételéről ezekben a balladákban semmiféle lényeges értelemben nem nyilatkozik. A „nép“-ről nem tudunk meg semmit, legfeljebb „elemi gondolkodás formák“-szerű misztifikációkat. A magyarságtudományi kutató u. i. még mindig ott tart, hogy ha a „népről“ beszél, akkor „elemi“, „primitív“ és hasonló jelzőket használ, ami ismét csak azt árulja el, hogy a valóban „népi“ sajátosságokat nem a maguk természetes összefüggésrendszerében látja, hanem a maga muzeumi könyvtárszobájának értelmiségi betű-távlátában. Így azután a magyarságtudomány a népet illető fél-, ál- és hamis-ismereteivel — ha a gyanútlan előtt kelti is a néppel foglalkozó tudomány látszatát, — a legkevésbé sem haladja meg, se szaktudományi, se ideológiai értelemben a magyar középrétegek eddigi kísérleteit a „nép“ megismeretése tárgyában. A székely népballadák valódi ismeretét csak az a kutatás nyújthatja, mely a balladákat valódi létfeltételeiken keresztül értelmezi. Az ilyen kutatás egyszersmind szolgál majd azokkal a magyarságra vonatkozó következtetésekkel is — anélkül, hogy ezeket kívülről vinné be, — amik miatt a magyarságtudomány utnak indult, amiknek azonban még a felvetésére is képtelen, amikor megkerüli és benyeli a balladák (pedig csak) emberi felszabadulást követelő világát.

VERS A MAI ITÁLIÁBÓL

Irta: MÁRIA BÉLA

DAL VILÁGOS REGGEL

Reggel, mikor felébredtem, hirtelen minden könnyű lett: gondok, nyomorúságok úgy hámlottak le rólam, mint únt rongyok az új ruhába öltöző testről.

Kiléptem az uccára: egy szőke cselédlány megállított és kérdezte: a piac merre van? — En jobbfelé mutattam s ő álmodozó szemekkel szóltan balfelé indult.

Aztán kinyitottam az ujságot; a szokott frázisok leperegtek rólam s nem várt világosság vett hatalmába: feltétlen bizonyossággal éreztem: a zsarnok uralma megdőlt.